

Remissyttrande

Ert dnr KN2026/00781
Vårt dnr 2026_20

Klimat- och näringslivsdepartementet
kn.remissvar@regeringskansliet.se
ellen.tornqvist@regeringskansliet.se

Stockholm, 2026-05-28

Europeiska kommissionens förslag till Förordningen om industriell acceleration och omställning (Industrial Accelerator Act, COM (2026/956))

IKEM – Innovations- och kemiindustrierna i Sverige har tagit del av Europeiska kommissionens förslag till Förordningen om industriell acceleration och omställning (Industrial Accelerator Act, COM (2026/956)) och önskar lämna följande synpunkter.

Sammanfattning

IKEM välkomnar EU-kommissionens förslag till en Industrial Accelerator Act med ambitionen att stärka Europas konkurrenskraft, främja investeringar och påskynda den industriella omställningen. Förslaget innehåller flera viktiga initiativ, bland annat förkortade tillståndsprocesser, främjande av produktion inom EU samt åtgärder för att stimulera efterfrågan på produkter med låga klimatutsläpp.

IKEM vill samtidigt understryka att den industriella omställningen förutsätter stabil och tillräcklig tillgång till energi och råvaror till en globalt konkurrenskraftig kostnad samt effektiva och förutsägbara tillståndsprocesser. Dessa grundläggande förutsättningar måste säkerställas för att omställningen ska kunna genomföras framgångsrikt i Sverige och övriga Europa.

IKEM ser positivt på förslag om effektivare tillståndsprocesser och digitalisering men anser att förbättrade villkor måste omfatta hela industrin och inte begränsas till särskilda geografiska accelerationsområden.

När det gäller krav på EU-ursprung och low-carbon-produkter delar IKEM ambitionen att stärka europeisk industri och motståndskraft.

Samtidigt är det viktigt att regelverken är tydliga, förutsägbara och inte medför en oproportionerlig administrativ börda för företagen.

IKEM anser vidare att definitionen av low carbon bör inkludera material och kemikalier baserade på hållbara kolråvaror, såsom återvunnen och biobaserad råvara samt infångad koldioxid. Återvinningssektorn bör därför inkluderas bland de strategiska sektorer som omfattas av förslaget.

Övergripande kommentarer

Den Europeiska Kommissionen (EUKOM) har föreslagit en Industrial Accelerator Act (IAA) i syfte att stärka europeisk tillverkning, öka takten i omställningen och införa begränsningar på utländska direktinvesteringar i strategiska sektorer. Produktion inom EU ska främjas genom införandet av "Made in the EU" och krav på "Low-carbon products".

IKEM ser positivt på att EU Kommissionen lägger fram förslag som har som syfte att stärka den globala konkurrenskraften och öka investeringarna med utgångspunkt i omställning. IKEM välkomnar EU Kommissionens målsättning med en växande industri då det tydliggör att EU:s klimatmål ska nås genom en konkurrenskraftig industri.

IKEM anser att de grundläggande förutsättningarna för en konkurrenskraftig och växande industri, dvs en stabil och tillräcklig energi- och råvaruförsörjning till globalt konkurrenskraftig kostnad, måste komma på plats för att framgångsrik omställning ska vara möjlig i Sverige och övriga Europa. De långa ledtiderna för detta måste på alla sätt minimeras och krav i styrmedel på omställning måste gå i takt med att förutsättningarna för omställning faktiskt är tillgängliga för industrin.

Förslaget från EU kommissionen kan bidra till detta i vissa delar men är i sig inte lösningen på Europas konkurrenskraftsproblem och vikande tillväxt.

Detaljerade synpunkter

Kapitel 2 och 5 - Tillståndsprocesser och accelerationsområden

IKEM anser att snabbare och mer förutsägbara tillståndsprocesser är en av de grundläggande förutsättningarna för en konkurrenskraftig och växande industri tillsammans med en stabil och tillräcklig energi- och råvaruförsörjning till globalt konkurrenskraftig kostnad. Detta måste komma på plats för att framgångsrik omställning ska vara möjlig i Sverige och övriga Europa

IKEM välkomnar åtgärder för snabbare tillstånd för alla industriprojekt då alla delar av den industriella värdekedjan av leverantörer och förädlare hänger samman. Snabbare tillstånd måste då gälla i hela kedjan för att en effektivare tillståndsprocess de facto ska få genomslag.

EU fokus bör ligga på att se över lagstiftning som påverkar tillståndsprövningsprocessen, såsom Ramvattendirektivet, Fågeldirektivet och Habitatdirektivet. Den nationella tillståndsprövningsprocessen, vilket är den som ska effektiviseras, behöver ses över och göras mer effektiv och anpassad för att målsättningen ska kunna nås.

IKEM ser det positivt med digitalisering av processen och återanvända data samt att man föreslår en nationell kontaktpunkt för att underlätta processen. Vi hoppas att den nya svenska miljöprövningsmyndigheten kan vara denna kontaktpunkt och bidra till förenkling och kortare handläggningstider.

Enligt förslaget ska medlemsstaterna peka ut särskilda accelerationsområden där industriell verksamhet i strategiska sektorer är samlad geografiskt. I dessa ska administration vara effektiv och tillgång till finansiering och råvaror främjas.

De olika medlemsstaterna i EU skiljer sig från varandra vad gäller bl.a. näringsliv, industristruktur, geografi och infrastruktur samtidigt som industriella värdekedjor omfattar många olika bolag med skilda geografiska placering. Om endast delar av berörda företagen i en värdekedja ligger inom ett accelerationsområde kan ändå ett större omställningsprojekt dra ut på tiden då inte alla kan dra nytta de förbättrade villkor som finns inom accelerationsområdet. IKEM anser att goda villkor för att bedriva verksamhet ska gälla alla och alltså inte endast gälla i specifika områden. Om förslaget ändå genomförs bör det vara frivilligt för medlemsstaterna att införa detta.

Kapitel 3 – EU ursprung och low carbon

EU ursprung

I förslaget ställs EU ursprungs krav på produktion av el- och hybridfordon, stål, aluminium och betong/murbruk vid upphandling och olika stöd. Fordonet ska byggas ihop i EU, en viss andel av fordonet (exklusive batteri) och drivlinans batteri ska bestå av vissa komponenter med EU ursprung.

IKEM:s utgångspunkt är att värdeskapandet ska ske på industri anläggningar i EU. Industrin har sedan länge haft en internationell råvaruförsörjning med utgångspunkt i utbud, pris och diversifiering. Det är därför positivt att en produkt som tillverkas i EU med råvaror från länder med vilka EU har ett frihandelsavtal eller är anslutna till Avtal om offentlig upphandling (GPA) anses vara av EU ursprung. Ambitionen med förslaget, att stärka europeisk industri och motståndskraft i strategiska sektorer, är goda. IKEM ser dock en risk i att ytterligare administrativ börda läggs på företagen i en situation där den snarare borde minska.

I förslaget ges EU kommissionen rätten att exkludera länder genom delegerad lagstiftning på grund av bl.a. bristande reciprocitet, för undvikande av beroendeställning eller säkerhetsaspekter. IKEM anser att stabila förutsättningar är viktiga i regelverk och en förutsättning för

långsiktiga industriella beslut. Därför ska det vara tydligt och förutsebart när ett land inte längre kan anses uppfylla kraven. Förslaget brister i tydlighet.

Low carbon

I förslaget ska low carbon definieras för byggprodukter genom byggproduktförordningen eller för andra produktkategorier genom den befintliga ESPR processen. IKEM välkomnar detta och anser att det är rätt att använda en redan etablerad process i stället för att skapa en parallell sådan.

IKEM vill dock särskilt trycka på vikten av att low-carbon inte endast fokuserar på låga utsläpp vid framställningen av materialen utan även inkluderar material och kemikalier tillverkade av hållbara kolråvaror. För IKEM:s medlemsföretag omfattar detta såväl återvunnen råvara, biobaserad råvara och infångad koldioxid. Detta är något som bör förtydligas redan i artikel 1, st. 2 (b) och sedan genomgående gälla i hela förslaget. Då återvunnen kolråvara kommer vara av stor vikt för plast- och kemiindustrin omställning. I förslaget är endast Kemi- och plastindustrin inkluderad under NACE koderna C19 och C20. Men då dessa sektors omställning är starkt kopplad till återvinningsbranschen förslår IKEM att återvinning inkluderas som strategisk sektor i listan över strategiska sektorer i annex I.

Kemikalier från hållbara kolkällor (art 16)

Förslaget innebär att EU Kommissionen kan genom delegerade akter lägga fram åtgärder för att öka efterfrågan på produkter från kemiindustrin baserade på hållbara kolråvaror.

IKEM:s medlemsföretag har ambitiösa målsättningar för övergången till återvunna eller biobaserade råvaror. Vi ser därför positivt på efterfrågeskapande åtgärder på produktnivå som skapar en signal om efterfrågan och förutsättningar för investeringar i värdekedjan. Dock bör förslaget även kunna omfatta bredare marknadsmobiliserande åtgärder och inte endast snäva åtgärder på efterfrågesidan. Effektiva åtgärder för ökad efterfrågan inom kemisektorn kan kräva instrument som kopplar samman slutkunder med uppströms produktion av insatsvaror i komplexa värdekedjor. Åtgärder som träffar hela denna värdekedja kan därför vara nödvändiga för att säkerställa önskad effekt och bidra till sektorns omställning. Exempel på sådana instrument kan vara riskdelning genom till exempel Contracts for Differences eller åtgärder för att säkerställa tillgång till hållbara råvaror.

Kapitel 4 – Utländska direktinvesteringar

En rad olika begränsningar i utländska direktinvesteringar föreslås med utgångspunkt i global marknadsandel för olika produkter.

IKEM anser att EU aktivt ska verka för att skapa sådana konkurrenskraftiga förutsättningar för industriell verksamhet som gör det attraktivt både för europeiska och utländska bolag att investera och växa i EU. En begränsning vad gäller utländska investeringar för strategiska teknologier är motiverad och på det området finns redan lagstiftning om "Screening" på plats. Det föreslagna regelverket bör inte överlappa med befintligt regelverk och begränsningar måste vara väl avvägda mot intresset att attrahera investeringar.

Henrik Oxfall

Ansvarig Plastfrågor, IKEM - Innovations- och kemiindustrierna i Sverige